

A Fővárosi Ítéltábla a Perényi és Bán Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Bajnok Zita ügyvéd által képviselt I. rendű, a Pleszkáts Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. április 26. napján kelt 15.G.40.133/2009/86. számú ítélete ellen a felperes és a II. rendű alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét 325.952,- (Háromszázhuszonötezer-kilencszázötvenkettő) Ft-ról 407.440,- (Négyszázhétezer-négyszáznegyven) Ft-ra felemeli, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek részperkölségként 330.000,- (Háromszázharmincezer) Ft + áfa első- és másodfokú ügyvédi munkadíjat, továbbá 145.635,- (Egyszáznegyvenötezer-hatszázharmincöt) Ft az I. rendű alperes által előlegezett szakértői költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 360.000,- (Háromszázhatvanezer) Ft + áfa első- és másodfokú ügyvédi munkadíjat, továbbá 14.700,- (Tizennégyezer-hétszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a ... Kft. a ... Nyrt. szállítmányozójaként vasúti árufuvarozási feladatok szervezését vállalta, melynek során a felperestől mint vasúttársaságtól árajánlatot kért 2008. júniusában benzol szállítására .. útvonalra. A felperes által adott árajánlatot a társaság elfogadta, melynek következtében a felek között 2008. augusztus 7-én fuvarozási keretmegállapodás jött létre, amelynek alapján a felperes egyedi megrendelések szerint vállalta a vasúti árufuvarozást.

Az I. rendű alperes 2005. februárjában szolgáltatási szerződést kötött a II. rendű alperessel a Szabadegyháza állomás és ipartelepe közötti ipari vágányon szerelvények mozgatására; a II. rendű alperes feladata az iparvágány kiszolgálása a megrendelő igényeinek és utasításainak megfelelően.

A felperes a Lengyelországból érkező 19 kocsiból álló szerelvényt 2008. augusztus 20-án Rajkánál tévesen Szabadegyházára irányította, az I. rendű alperes számára fenntartott ipari vágányra augusztus 22-én megérkezett. A Szabadegyháza állomáson lévő ipari vágány kezelője a II. rendű alperes, a szerelvényt az I. rendű alperes ipari területére behúzta. Az I. rendű alperes dolgozói 18 db kocsiba bioetanolt töltöttek. Augusztus 25-én az utolsó kocsi aljánál benzol maradékot észleltek, a töltést leállították és erről értesítették a felperest. A felperes az augusztus 28-i levelében kérte a kocsik sürgős kiadását, jelezte, hogy a ... Nyrt. álláspontja szerint a kocsikat ki kell tisztítani és igénylik a kiesett időre a bérleti díjat. Az I. rendű alperes szeptember 3-án délután jelezte, hogy a kocsik lefejtése befejeződött. Szabadegyházáról szeptember 4-én indult el a szerelvény és másnap megérkezett Almásfüzitőre, ahol a ... Nyrt. kitisztíttatta a kocsikat, majd a szerelvény szeptember 12-én érkezett meg Százhalombattára.

A ... Nyrt. 2008. október 8-i számlájában a ... Kft.-vel szemben vasúti kocsik 21 napi bérleti díjaként 1.555.670,- Ft-ot érvényesített, amit ez a társaság a felperesre továbbhárított, és a felperes ezt az összeget november 3-án átutalta. A ... Nyrt. további 18 db kocsi tisztításának ellenértékeként 3.311.237,- Ft-ot számlázott ki a felperesnek, aki szeptember 30-án és október 10-én ezt az összeget is kifizette. A felperes az október 18-i levelében tájékoztatta az I. rendű alperest a költségeiről, javasolva a kár megosztását. A felperes 2008. december 3-án továbbszámlázta az I. rendű alperesnek a bérleti díjat és tisztítási költséget, az I. rendű alperes a felelősségét vitatta, a számlát nem fizette ki.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2009. március 26-án benyújtott, fizetési meghagyásból ellentmondás folytán perré alakult eljárásban módosított keresetében az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 1.493.937,- Ft, a kocsik bérléséből, valamint 3.311.238,- Ft, a kocsik tisztításából eredő kár, továbbá 2008. december 14-től késedelmi kamat és perköltség megfizetésére a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

Azt nem vitatta, hogy a szerelvény rossz célállomásra irányítása miatt felelősség terheli, azonban a keresetében érvényesített kár kizárólag az alperesek magatartásával áll okozati összefüggésben. Álláspontja szerint az alpereseknek észlelniük kellett volna a fuvarokmányok, a kocsikon lévő felirat és a benzolos tárca alapján, hogy a szerelvény téves irányítással került Szabadegyházára. Az alperesek azonban a szükséges ellenőrzéseket elmulasztották, a II. rendű alperes a kocsikat

töltésre behúzta az I. rendű alperes ipartelepére, aki az összes kocsi átvizsgálása nélkül el kezdte azokat bioetanollal megtölteni és az utolsó kocsinál jött rá, hogy idegen anyag van a tartályban.

Az I. rendű alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte, elsődlegesen hatásköri kifogást terjesztett elő, érdemben pedig arra hivatkozott, hogy részéről a kártérítés elemei közül a jogellenesség hiányzik. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes téves irányítása miatt került a szerelvény Szabadegyháza állomásra, ahonnan a II. rendű alperes húzta be a kocsikat az ipartelepre. A téves behúzásért a II. rendű alperes a felelős, aki a szerződésben vállalta az iparvágány kiszolgálási feladatok ellátását. Előadta, hogy kizárólag egy kocsijegyzék érkezett a szerelvénnel, más fuvarokmányok nem voltak, nem volt a kocsikon bárcajegy sem, a ... feliratnak azért nem tulajdonítottak jelentőséget, mert rendszeresen érkeztek a ... Nyrt.-től szerelvények töltésre az I. rendű alpereshez és abban az időszakban is vártak ilyen kocsikat. Ezen túlmenően arra hivatkozott, hogy a kocsik tisztittatása felesleges és szükségtelen volt.

A II. rendű alperes ugyancsak a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperessel kötött szolgáltatási szerződésnek eleget tett, az I. rendű alperes utasítására húzta be a szerelvényt az ipari területre. Az I. rendű alperes sem kocsijegyzéket, sem fuvarlevelet nem adott át a részére, csak ún. SZIR kocsijegyzéket. Feladata az I. rendű alperes kérésének megfelelően az I. rendű alperes ipartelepén a vagonok mozgatása volt. Álláspontja szerint az I. rendű alperes kötelezettsége lett volna ellenőrizni, hogy megfelelő kocsik behúzására adott-e utasítást, és hogy milyen vagonokba, milyen termékeket tölt be. Hangsúlyozta, hogy nem tanúsított olyan magatartást, amely miatt a kocsikat tisztítani kellett volna, mivel az I. rendű alperes felelőssége, hogy a kocsikat ellenőrzés nélkül megtöltötte. Ezen túlmenően az okozati összefüggés is hiányzik a magatartása és a felperest ért kár között.

A Fejér Megyei Bíróság a 2011. április 26. napján kelt 15.G.40.133/2009/86. számú ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 325.952,- Ft-ot, annak 2008. december 14-től féléves időszakonként a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 19.600,- Ft perköltséget. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 244.464,- Ft-ot, annak 2008. december 14-től féléves időszakonként a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 14.700,-Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alpereseknek 15 napon belül személyenként 211.000,- Ft + áfa perköltséget fizessen meg.

Az I. rendű alperes hatásköri kifogását alaptalannak találta, mert a felperes a ... Kft.-vel kötött nemzetközi áru fuvarozási szerződésével összefüggő kártérítési igényét

érvényesíti a jelen perben, keresete ilyen tárgyú szerződéshez kapcsolódik, ezen szerződés teljesítése során érte a kár, ezért a Pp. 23. § (1) bekezdés d) pontja jelen esetben alkalmazható.

A felperes a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapítva terjesztette elő a keresetét, amelyhez azt kellett bizonyítania, hogy az alperesek mely jogellenes magatartásával összefüggésben, milyen összegű kár érte. Az alpereseknek ezzel szemben azt kellett bizonyítania, hogy általában elvárható módon jártak el a vonatszerelvény mozgatása, illetőleg a tartályok töltése során. Az elsőfokú bíróság az alperesek magatartásának értékelése során azt vizsgálta, hogy a vasúti áru fuvarozást valamely tevékenységük érintette-e vagy sem, és ha igen, ez megvalósított-e jogellenes magatartást. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a károsodás különböző, egymáshoz kapcsolódó eseményekből összeálló folyamat eredménye, ezért a felperes mulasztása nem ragadható ki a teljes folyamatból, mivel ha nem irányítja tévesen a szerelvényt az alperesekhez, a töltés és a tisztítás sem következett volna be. Mindez azt jelenti, hogy a felperes mulasztásából a kár bekövetkezésére vonatkozó közrehatása megállapítható.

Az alperesek magatartásának elbírálása során a közöttük létrejött szolgáltatási szerződés teljesítésének csak egymás közötti viszonyukban van jelentősége, a felperes irányába ennek nincs jelentősége. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperesnek mint bioetanolt értékesítő áru fuvarozási szereplőnek, a II. rendű alperesnek mint vasúti társaságnak kötelezettsége lett volna a vonatkísérő okmányokat és a vonatjelöléseket megvizsgálni, ellenőrizni.

Az elsőfokú bíróság ... tanúk vallomása, valamint a csatolt iratok alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes elmulasztotta a szerelvény beazonosításához szükséges vizsgálatot elvégezni, ezért tévesen a szerelvény címzettjének tekintette magát, és így adott utasítást a kocsik behúzására, illetőleg ezért kezdte meg a tartálykocsik töltését. További mulasztása, hogy a kocsikat egyenként nem vizsgálta át a töltés megkezdése előtt, vegyi laborja, szakemberei így nem tudták időben elvégezni a maradványanyag vegyi azonosítását. Az I. rendű alperes felelősségi körébe tartozik az is, hogy neki kellett volna a forgalmi irodán a fuvarokmányokat beszerezni és a tartálykocsikat ellenőrizni a töltés megkezdése előtt, továbbá az I. rendű alperes felelőssége fennáll azért is, hogy mennyi idő után tudta visszafejteni a kocsikból a bioetanolt, amit a felperes jelzése alapján a legrövidebb idő alatt meg kellett volna tennie, ehhez képest 12 nap után tudták a szerelvényt továbbítani.

Megállapította továbbá, hogy a II. rendű alperes mint vasúti tevékenység végzésére jogosult szervezet felelőssége is fennáll a szerelvény átvételével, továbbírási utasításával összefüggésben. A II. rendű alperes a rá vonatkozó vasútüzemi szabályokat nem tartotta be a szerelvény mozgatása előtt, mulasztott a vonatkísérő okmányok felkutatásában, ellenőrzésében, a kocsik megkülönböztető jelzéseinek tisztázásában, ellenőrzésében. Azt a rossz gyakorlatot alakította ki, hogy amely szerelvény az iparvágányra érkezik, az behúzandó az ipartelepre. Mindez azt jelenti, hogy mindkét alperes közrehatott a kár bekövetkezésében.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes téves irányítással kapcsolatos közrehatása a kár bekövetkezésében 30 %-os, az I. rendű alperesé 40 %-os, még a

II. rendű alperesé 30 %-os, ezért a kár összegét ebben az arányban osztotta meg a felek között.

A kocsik tisztításával kapcsolatos felperesi kárigény körében az I. rendű alperes annak szükségességét nem ismerte el, ezért a megalapozottságára a bíróság vegyi szakértőt rendelt ki. A kocsik tisztítása az igazságügyi szakértő szerint mind áruvédelmi, mind biztonságtechnikai szempontból szükségtelen volt a bioetanol és az utána betöltött benzol vegyi összetétele miatt. A szakértő szerint elvi jellegű döntés volt a ... Nyrt. részéről a tisztítás szükségessége anélkül, hogy tisztázták volna, hogy milyen anyag volt és milyen került a tartályokba. Miután két egymással korlátlanul elegyedő oldószerről van szó, azok homogén oldatot képeznek. A szakértő szerint elégséges lett volna a célállomáson a kocsik átvizsgálása során a csurgási maradékot leengedni a tartályokból. Ez a magatartás mind a felperes, mind a ... Nyrt. részéről elvárando óvintézkedés veszélyes áruk fuvarozása során, amit egyébként a felperes üzletszabályzata is igazol. Az igazságügyi szakértő ezen megállapításán nem változtat a felperes által hivatkozott, a veszélyes áruk fuvarozási szabályozásáról is rendelkező 47/2005. (VI.29.) GKM rendelet, mivel ezen jogszabály szerint is csak akkor kell tisztítani a kocsikat, ha nem ugyanolyan veszélyes árut töltenek bele, márpedig a perbeli esetben ez történt. A felperes azon döntésének következményét, hogy a ... Nyrt. elvi kinyilatkoztatása alapján vállalta a kocsik kitisztítását, nem háríthatja át az alperesekre, ennek költségét magának kell viselnie.

A felperes a bérleti díjjal kapcsolatos kárának bizonyítására okiratokat csatolt, amely dokumentumok alapján az elsőfokú bíróság bizonyítottan fogadta el, hogy a felperes szerződésszegésével okozati összefüggésben a ... Nyrt.-nek kára származott és ezt a kárt hárította továbbá a felperesre. A kár összege a csatolt számlák alapján tisztázható volt. Az elsőfokú bíróság a csatolt okiratokat felhasználva kötelezte az alpereseket azon kár megfizetésére, amely arányban állt a károkozó magatartásukkal. Az alpereseknek a felelősséget azért kell vállalniuk, hogy mulasztásaik miatt a szerelvény 12 napon át az alperes ipartelepén volt, azzal a felperes nem tudott rendelkezni. A kárként elszámolandó bérleti időbe nem tartozik bele a tisztítás ideje. A csatolt számlából megállapítható, hogy a ... Nyrt. felperessel szemben 74.080,- Ft napi bérleti díjat érvényesített 21 napra. A felperes a kár összegéből egy napi bérleti díjat levonva érvényesített 1.493.937,- Ft összegű kárt, amiből levonandó a szeptember 4-e és 12-e közötti tisztítási időszak is. Így a 12 napból 11 napra 814.880,- Ft kárból a közrehatás arányában az I. rendű alperes 325.952,- Ft, míg a II. rendű alperes 244.464,- Ft megfizetésére köteles, ezt meghaladó kárát pedig a felperes maga köteles viselni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és a II. rendű alperes nyújtottak be fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával kérte az alpereseket további 4.234.759,- Ft tőke, ennek késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kötelezni.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban abból részben helytelen következtetésre jutott.

Azt már a kereseti kérelemben elismerte, hogy saját felróható magatartása következtében kerültek a tartálykocsik Szabadegyháza rendeltetési állomásra továbbításra. Ebből a körülményből azonban nem következik okszerűen, hogy a bioetanol küldemények fuvarozására szolgáló tartálykocsikról ránézésre különböző tartálykocsikat a fuvarokmányok vizsgálata nélkül az alperesek együttes közreműködésével a II. rendű alperes az I. rendű alperes töltővágányára állítsa, és azokba az I. rendű alperes bioetanolt töltsön.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes felróható magatartását egyáltalán nem értékelte akkor, amikor az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a perbeli időszakban várt ...-os üres tartálykocsikat és azokkal keverhette össze a perbeli üres tartálykocsikat. Az I. rendű alperes által előterjesztett okiratok alapján egyértelműen megállapítható, hogy ezeket a ...-os kocsikat az I. rendű alperesnek kellett volna bérelnie a Raabersped Transpedtől, illetve a Masped cégek valamelyikétől. Az I. rendű alperesnek azt is tudnia kellett, hogy a perbeli kocsik nem lehetnek az általa várt ...-os kocsik, mivel a perbeli kocsikat nem az I. rendű alperes bérelte a fenti egyik társaságtól sem.

Hivatkozott a RID Szabályzat 7.5.8.2. pontjára, valamint arra, hogy a perben nem volt vitatott, hogy mind a benzol, mind a bioetanol veszélyes áru és ezek az áruk egymástól eltérőek, tehát nem ugyanolyanok, ami az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben azt jelenti, hogy a kocsikat tisztítani kellett volna. A RID Szabályzatot valamennyi félnek ismernie kellett, ezért az I. rendű alperesnek külön tájékoztatás nélkül is tudnia kellett volna, hogy a kocsikat ki fogják tisztítani. Az I. rendű alperes az általa 2008. augusztus 28-án írt levélből tudta, hogy a szállítmányozó a megbízót tájékoztatta, és ezt követően a megbízó utasítást adott a kocsik tisztítására. Megjegyezte, hogy a tisztításra vonatkozó utasítás megalapozottságát és célszerűségét a szakértő is elismerte, a szakvélemény későbbi kiegészítése a szakértő ezen megállapításait nem érintette.

A II. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását, másodlagosan a közrehatása mértékének csökkentését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a releváns tényállást kellő mértékben feltárta, azonban a II. rendű alperes felróható magatartásának és ennek alapján a kár bekövetkezéséhez vezető folyamatban való közrehatásának tényét helytelenül állapította meg.

Az elsőfokú eljárásban többször hangsúlyozta, hogy sem fuvarozási, sem vasúti áru fuvarozási jogviszonynak nem volt alanya, kizárólag az I. rendű alperes azon megbízottja, aki az I. rendű alperes iparvágányán a kiszolgálását elvégzi. Ezt a tevékenységet csak és kizárólag azért végzi, mivel az I. rendű alperesnek a vasúti kocsik mozgatása nem tartozik a főtevékenységi körébe. Ez a tevékenység a vasúti áru fuvarozási jogviszonyt semmiben nem érintette, a vasúti kocsik mozgatását kizárólag az I. rendű alperes utasításai szerint végezte.

A szerelvényt soha nem a II. rendű alperes veszi át a vasúti áru fuvarozási jogviszony kógens jogi szabályai szerint, hanem a címzett, azaz az I. rendű alperes. Az I. rendű alperessel létrejött jogviszonyban e tekintetben semmilyen feladatuk vagy kötelezettségük nincs előírva, az átvétel során az I. rendű alperes

megbízottjaként jár el, az I. rendű alperes rendelkezései és utasításai szerint mozgatja a szerelvényt. A II. rendű alperes a rá vonatkozó jogszabályokat, iránymutatásokat és az I. rendű alperessel kötött szerződést maradéktalanul betartotta a perbeli esetben, mivel a kocsik balesetmentesen, káresemény nélkül kerültek mozgatásra az iparvágányon. A vonatkísérő okmányok beszerzése, felkutatása és ellenőrzése a címzett, azaz az I. rendű alperes feladata lett volna, a II. rendű alperes feladata az utasítás szabályszerű, balesetmentes végrehajtása, az iparvágány kiszolgálása.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete hiányos abban a tekintetben, hogy nem nevezte meg a hivatkozása alapjául szolgáló, a rájuk vonatkozó vasútüzemi szabályokat, figyelemmel arra a tényre is, hogy álláspontja szerint ilyen szabályok nincsenek.

Ezen túlmenően a perbeli esetben a II. rendű alperes munkatársai mindent megtettek annak érdekében, hogy a kocsikat beazonosítsák, azok mozgatását megelőzően. A kocsik azonosítását fuvarokmányok hiányában egyéb vasúti közlekedési okmány alapján végezzék el. Az okmányon célállomásként Szabadegyháza állomás volt megjelölve, ezért ezen információk birtokában és az I. rendű alperes utasítása ismeretében a II. rendű alperes munkatársa megalapozottan feltételezhette azt, hogy a vasúti kocsik mozgatását el kell végezni. A másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a II. rendű alperes utasításra végrehajtott magatartása olyan távoli okozati körülmény a bekövetkezett kár tekintetében, amely a közrehatásának a megállapítását kizárja, mivel a káresemény tekintetében a közvetlen kiváltó magatartás a kocsik megtöltése volt és nem az I. rendű alperes utasítására történő kocsimozgatás. Az alperesek közötti 10 %-os eltérés megállapítása a két fél által tanúsított magatartásokra figyelemmel, rá vonatkozóan jogsértő.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében mind a felperes, mind a II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes, valamint a II. rendű alperes perköltség viselésére történő kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, továbbá a felperes és a II. rendű alperes kár bekövetkeztében való közrehatását is. A felperes tévedése meghatározó jelentőséggel bírt, a szerelvények rossz célállomásra történő irányítása olyan hiba volt, melynek hiányában az alperesek nem váltak volna érintetté.

A felmerült kár összegének mérlegelésénél az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a kirendelt szakértő véleményét, valamint az I. rendű alperes érvelését.

A felperes fellebbezésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy nem volt olyan megkülönböztető jel a vagonokon, amelyből egyértelműen kiderült volna, hogy azokat a ... Nyrt. részére kellett volna továbbítani. A jogszabály nem teszi kötelezővé a jogalkalmazók részére, hogy a kocsik tisztítását kifejezetten mosatással teljesítsék, ezért egyetértett azzal a szakértői állásponttal, hogy a tisztítás szükségessége a ... Nyrt. részéről elvi jelentőségű volt.

A II. rendű alperes fellebbezésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes az árufuvarozási jogviszonynak nem volt alanya, de tevékenysége érintette

a vasúti áru fuvarozást. A célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasításra köteles felhívni a megbízó figyelmét, mivel a tevékenységét a megbízó érdekeit képviselve fejti ki.

A II. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes fellebbezésével érintett részeinek a helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése az I. rendű alperes vonatkozásában kis részben alapos, a II. rendű alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban helytelen jogi következtetéssel állapította meg a kármegosztás arányát és megalapozatlanul marasztalta a II. rendű alperest.

A felperes kártérítési igénye két tételből tevődött össze, egyrészt a kocsik bérléséből, másrészt a kocsik tisztításából kifizetett összegből. A kocsik tisztíttatásának szükségességét az alperesek vitatták, ezért az I. rendű alperes indítványára igazságügyi szakértői vélemény beszerzésére került sor.

Dr. ... igazságügyi szakértő a 38. sorszámú alap szakvéleményében összefoglalóan azt állapította meg, hogy indokolt a tartálykocsi tisztítása, a tisztítás akkor nem szükséges, ha ugyanazt az anyagot töltik újra bele. Az ügy elbírálása szempontjából lényegesnek tartotta azt is, hogy a tartálykocsikban a téves bioetanol töltést megelőzően mit szállítottak, mert az alapszakvélemény készítésekor azt az igazságügyi szakértő még nem tudta.

Az igazságügyi szakértő 65. sorszámú szakértői vélemény kiegészítésében rögzítette, hogy a 19 db vagon kitisztítása nem szakmai, hanem valószínűsíthetően elvi döntés alapján történt anélkül, hogy azonosították volna a bioetanol, amely semmi esetre sem növényi olajszármazék, hanem ugyanolyan oldószer mint a benzol; a szó jelentése etilalkohol vagy alkohol, és a két oldószer egymással korlátlanul elegyedik, és homogén oldatot képez. Megállapította, hogy a benzol mint termék védelme szempontjából ezért a 19 db vagon tisztítása felesleges volt.

A 74. sorszámú további szakértői vélemény kiegészítésében az igazságügyi szakértő az elsőfokú bíróság kérdésére válaszolva előadta, hogy „Némi nehézséget okozott a tartálykocsi tisztítás biztonságtechnikai és vegyi szempontból történő szükségességének megítélése kezdetben, mert csak a tartálykocsi utolsó anyaga volt ismert, a bioetanol. A megküldött első anyagban ugyanis nem került közlésre a tisztítást követően betöltendő anyag. Ezért, amíg nem tisztázódott, hogy a kérdéses vasúti kocsikba a tisztítást követően mit kívántak tölteni, a tisztítás szükségességének lehetőségétől nem lehetett eltekinteni. A tartálykocsik tisztítása biztonságtechnikai és vegyi szempontból, megismerve mindkét anyagot - bioalkohol, benzol -, valamint a betöltésre kerülő benzol minőségi előírásait felesleges volt, intézkedni csak a bioalkohol csurgási maradékainak leeresztéséről kellett volna.”

Mindebből következően az igazságügyi szakértő kizárólag a szakvélemény kiegészítésekor rendelkezett azokkal az adatokkal, amelyek alapján egyértelműen állást tudott foglalni a tartálykocsik tisztításával kapcsolatban.

Az igazságügyi szakértő megállapításaival összhangban áll a 47/2005. (VI.29.) GKM rendelet 1. mellékletét képező Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat (RID Szabályzat) 7.5.8.2. pontja, mert mindkét jogszabály csak akkor írja elő a kocsik tisztítását, amennyiben nem ugyanolyan veszélyes áruval van szó. Az igazságügyi szakértő egyértelműen megállapította, hogy jelen perbeli esetben mind a benzol, mind a bioetanol ugyanolyan veszélyes áru.

A RID Szabályzat táblázatban rögzíti a veszélyes árukat. A táblázat első oszlop UN számot tartalmaz, azok olyan egyedi UN számok, melyek konkrétan egy-egy veszélyes anyaghoz vagy tárgyhoz vannak hozzárendelve. A benzol UN száma 1114, míg a biotetanolé 1170. Mindkét termék ugyanabba az osztályba tartozik (3) és mindkettőnek ugyanaz az az osztályozási kódja (F1). A csomagoló eszközöknél a csomagolási utasításnál ugyancsak megegyezik a szám, az egybecsomagolási előírásoknál is ugyanaz a szám. A fuvarozással kapcsolatban egyik termékre sincs különleges előírás meghatározva, míg a szállítási kategória mindkettőnél ugyanúgy 2. A veszélyt jelölő szám mindkét anyagnál 33, ami a RID Szabályzat 5.3.2.3. pontja szerint könnyen gyúló, folyékony anyagot jelöl. Mindez ugyancsak azt támasztja alá, hogy a jelen perbeli esetben ugyanazon veszélyes áruval van szó, ezért a tartálykocsik tisztítására nem volt szükség.

Mindezekre tekintettel azon felperesi fellebbezés is alaptalan, amely a kocsik tisztításával kapcsolatban az I. rendű alperes mulasztásban megnyilvánuló felróható magatartásának értékelését sérelmezte.

A II. rendű alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy a jelen perbeli esetben a II. rendű alperes sem a fuvarozási jogviszonynak, sem a vasúti árufuvarozási jogviszonynak nem volt alanya. A II. rendű alperes az I. rendű alperes megbízottjaként az I. rendű alperes iparvágányának kiszolgáltatását végezte el. Az alperesek által 2005. február 15-én kötött szolgáltatási szerződés egyértelműen úgy határozta meg a II. rendű alperes feladatkörét, hogy az az iparvágány hálózat kiszolgáltatására vonatkozik, a megrendelő, azaz az I. rendű alperes igényeinek és utasításainak megfelelően. Helyesen hivatkozott a fellebbezésében arra is, hogy a szolgáltatási szerződés szerint kártérítési kötelezettsége a kocsik balesetmentes iparvágányon történő mozgatására vonatkozik. ..., az I. rendű alperes volt dolgozója tanúvallomásában maga is elismerte, hogy a II. rendű alperesnek a kocsik mozgatásán kívül más szerepe nem volt. ... egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy vonatterhelési értesítőt kaptak, ez alapján ellenőrizték a kocsikat, amiből megállapították, hogy a célállomás Szabadegyháza volt. Katona István, a II. rendű alperes alkalmazottja tanúvallomásában azt is előadta, hogy az I. rendű alperes szóban tájékoztatta őket arról, hogy milyen szerelvényeket várnak. Azon túlmenően, hogy a célállomást ellenőrizték, illetőleg a kocsik terhelési értesítőn lévő adatok alapján ugyancsak végeztek ellenőrzést, a kocsik műszaki állapotának ellenőrzése volt még a feladatuk, amit ugyancsak elvégeztek.

A tanúvallomásokból és a becsatolt okiratokból a másodfokú bíróság egyértelműen megállapította, hogy a II. rendű alperes a vonatterhelési értesítő alapján az azonosítást elvégezte, továbbá az I. rendű alperes utasításának megfelelően végezte el a kocsik mozgatását az I. rendű alperes iparvágányán. A II. rendű

alperes sem az alperesek közötti szerződést, sem a vasúti iparvágány kiszolgálása és működtetése során irányadó jogszabályokat és iránymutatásokat nem sértette meg, ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdésének egyik feltételeként meghatározott jogellenes, felróható magatartást sem tanúsította. Sem az elsőfokú bíróság, sem a felperes nem határozta meg, hogy mi volt az a II. rendű alperesre vonatkozó vasútüzemi szabály, amelyet a II. rendű alperes nem tartott be. Felróható, jogellenes magatartás hiányában a II. rendű alperes kártérítési felelőssége sem állapítható meg a jelen perbeli esetben, még a bérleti díj vonatkozásában sem, ezért a másodfokú bíróság a felperesnek a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét teljes egészében elutasította.

A felperes a fellebbezésében azt sérelmezte még, hogy az elsőfokú bíróság a kár bekövetkezése körében a felperesi közrehatás tényét, valamint az I. rendű alperes felróható magatartásának arányát helytelenül állapította meg.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a kár bekövetkezése egy folyamatnak az eredménye, amelynél a felperes mulasztása nem hagyható figyelmen kívül. A felperes már a keresetlevelében elismerte, hogy a küldeményt saját felróható magatartása következményeképpen továbbította Szabadegyháza rendeltetési állomásra, a ... Finomító rendeltetési állomás helyett. A felperes által a keresetlevélhez csatolt fuvarlevélen egyértelműen rendeltetési állomásként a ... Finomító került megjelölésre. Mivel a felperes a mulasztását elismerte és magatartása a kár bekövetkezéséhez vezető folyamat része, ezért a felperesnek a kár közrehatása tekintetében fennálló felelőssége megállapítható.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű alperes mulasztása elsősorban abban áll, hogy nem ellenőrizte a szerelvényeket, azokat semmilyen módon nem azonosította be. A szerelvények beazonosítását, mielőtt a II. rendű alperesnek az iparvágányon történő mozgatásra utasítást ad, el kellett volna végeznie, figyelemmel arra a tényre is, hogy a perbeli időszakban az I. rendű alperes saját előadása szerint is vártak ...-os üres tartálykocsikat. A perbeli adatok alapján az I. rendű alperes rendelkezésére nem állt fuvarlevél, ami alapján a szerelvények beazonosítását egyértelműen el tudta volna végezni. Az I. rendű alperes ezért mulasztott akkor, amikor a felperestől nem kérte el sem a fuvarlevelet, sem pedig egyéb dokumentumot, mielőtt a vagonok mozgatására utasítást adott volna, illetőleg a tartálykocsik töltését megkezdte, amelyek alapján egyértelműen beazonosítható lett volna a szerelvény. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett ezen túlmenően az elsőfokú bíróságnak az I. rendű alperes mulasztásával és így a kárért fennálló felelősségével kapcsolatban tett megállapításaival is.

A másodfokú bíróság értékelve és mérlegelve a Pp. 206. §-a alapján a felperesnek és az I. rendű alperesnek a mulasztásait és így a kár bekövetkezése körében fennálló felelőssége mértékét, a kár összegét 50-50 %-ban osztotta meg a felek között.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az I. rendű alperest terhelő marasztalás összegét felemelte, míg a II. rendű alperessel szemben a keresetet teljes egészében elutasította.

A II. rendű alperes mind az első, mind a másodfokú eljárásban teljes egészében pernyertes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kell a költségeit megfizetnie. A felperes a II. rendű alperest egyetemlegesen az I. rendű alperessel 4.805.174,- Ft tőke és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni. A II. rendű alperesnek mindkét fokú eljárásban a képviseletével kapcsolatban ügyvédi munkadíj költsége merült fel, ezért a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú, míg az (5) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban felmerült költségéről rendelkezett ezen jogszabályhelyeknél megjelölt mértékben, figyelemmel mindkét eljárásban a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára, ezen túlmenően fellebbezésének eredményességére tekintettel a II. rendű alperes által lerótt 14.700,- Ft fellebbezési eljárási illetéket is meg kell fizetnie a felperesnek.

Az I. rendű alperes mindkét fokú eljárásban 8 %-ban lett pervesztes, míg a felperes 92 %-ban lett pervesztes, ezen arányokra tekintettel kötelezte a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján pernyertessége arányában a jogi képviselettel kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes 160.000,- Ft összegű szakértői díjat előlegezett, míg a felperes 25.310,- Ft összegű szakértői díjat előlegezett. Összesen a felek által előlegezett 185.310,- Ft-ra, az előlegezés mértékére, illetőleg a pernyertesség pervesztesség arányára tekintettel kötelezte a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján részperköltségként szakértői költség megfizetésére a felperest az I. rendű alperes javára.

Budapest, 2012. év február hó 9. napján

Dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő